

Valtiosihteeri Eila Mäkipää
Elämänote –ohjelman päätösseminaari
Ke 27.10.2021 klo 9.00 *Ravintola Töölö, Runeberginkatu 14-16

Hyvät kuulijat,

On ilo päästä avaamaan tämä Elämänote-ohjelman tuloksia julkistava ja juhlistava seminaari. Elämänote-ohjelman teema, iäkkäiden ihmisten osallisuuden ja elämönhallinnan vahvistaminen, on erittäin ajankohtainen aina, mutta korostuu erityisesti tänä aikana, jolloin koronapandemia on muuttanut iäkkäiden ihmisten arkea ja osallisuuden kanavia. Sitä, millaiseksi arki ja osallistumisen ja osallistamisen paikat pandemian jälkeen muodostuvat, saattaa meille selvitä vasta ajan kanssa.

Hyvät seminaariosallistujat,

Osallisuus on tärkeää meille kaikille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yksi tärkeimmistä edistettävistä asioista on ikääntyneiden osallistumisen lisääminen sekä oman hyvinvointinsa ja terveytensä ylläpitämiseen, että palveluidensa kehittämiseen. On selvää, että jokainen haluaa kokea elämänsä merkitykselliseksi, siksi meidän on tuettava iäkkäiden henkilöiden voimavaroja, ja mahdollistaa heille tyydyttävän elämän, osallistumisen aktiivisesti julkiseen, sosiaaliseen ja kulttuurielämään. Osallisuus ja aktiivinen kansalaisuus luovat hyvinvointia, avoimuutta ja turvallisuutta. Merkitykselliseksi elämänsä kokeva ihminen tuntee vastuuta myös toisista ja ympäristöstään ja hän arvostaa terveyttään ja huolehtii siitä.

Iäkkäiden henkilöiden osallisuuteen on kiinnitetty huomiota myös kansallisessa poikkihallinnollisessa ikäohjelmassa, jonka tavoitteena on varautua yhteiskunnan ikääntymiseen laaja-alaisesti ja kestävästi. Vapaaehtoistyö, jonka edellytyksiä oikeusministeriö kansallisesti valtioneuvostotasolla koordinoi, on tärkeä osallisuutta lisäävä vaihtoehto niin eläkeikäisille henkilöille kuin apua tarvitseville iäkkäillekin.

On selvää, ettei eläkeikäiset ole samankaltainen joukko, näin myös elämän merkitykset ja arvostukset voivat olla hyvinkin erilaisia. Ikääntyvien yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistamiseksi tarvitaankin erilaisten hyvien esimerkkien tunnistamista ja yhteen kokoamista. Näitä esimerkkejä saamme varmasti myös Elämänote-ohjelman tuloksena. On tärkeää muistaa, että iäkkäiden ihmisten osallisuus on vahvuus koko yhteiskunnalle.

Hyvät kuulijat,

Ikäystävällinen yhteiskunta ja iäkkäiden henkilöiden osallisuus ja elämönhallinta liittyvät kiinteästi yhteen. Esimerkiksi ikäystävälliset asuinympäristöt toimivat osallistumisen mahdollistajana ja sekä henkisen että fyysisen kynnyksen madaltajana.

Iäkkäiden liikkumisen edistäminen on sisältänyt jo pitkään STM:n eri ohjelmiin ja linjauksiin. Esimerkiksi Terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan kokonaisuudessa iäkkäiden liikkuminen on nähty keskeisenä painoalueena aina 2000-luvun alusta lähtien. Aihetta on nostettu esiin valtioneuvoston periaatepäätöksissä sekä valtakunnallisissa kehittämisselityksissä terveyttä ja hyvinvointia edistävässä liikunnassa.

Merkittävä askel iäkkäiden liikkumisen edistämiseksi saavutettiin noin 15 vuotta sitten, kun Voimaa vanhuuteen –ohjelma käynnistettiin STM:n tuella. Tämän Ikäinstituutin koordinoiman ohjelman kautta on saatu iäkkäiden liikkumista ja lihasvoimaa lisättyä valtakunnallisesti. Hallituksen kärkihankerahoitus viime hallituskaudella mahdollisti Voimaa vanhuuteen –ohjelman hyvien käytäntöjen levittämisen koko Suomeen. Iäkkäiden liikkumisen edistäminen on tällä hetkellä osa Hyvinvointia kaikille 2030 –toimeenpanosuunnitelman toteutusta sekä poikkihallinnollista liikunnan edistämistyötä.

Osallisuus ja elämänhallinta nivoutuvat siis hyvin kiinteästi lähes kaikkiin hyvinvointia lisääviin ja toimintakykyä ylläpitäviin elämän osa-alueisiin.

Hyvät kuulijat,

Määrältään kasvavan iäkkään väestömme hyvinvointi koskettaa laajasti yhteiskunnan eri sektoreita. Julkisen sektorin lisäksi järjestöillä on erittäin keskeinen merkitys iäkkäiden henkilöiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Tästä syystä olemme pitäneet tärkeänä huolehtia järjestöjen toimintaedellytyksistä myös uudessa soterakenteessa.

Lopuksi esitän kiitokset järjestöille tekemästänne arvokkaasta työstä! Nautitaan sen tuloksista tänään.